

Vergaderjaar 2024–2025

30 486

Evaluatie Embryowet

Nr. 37

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 maart 2025

De Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting (Wdkb) regelt het recht op afstammingsgegevens van kinderen die in Nederland zijn verwekt met behulp van een sperma- en/of eiceldonor. In deze wet staat beschreven dat als kinderen 12 jaar of ouder zijn zij de fysieke en sociale gegevens van de donor kunnen opvragen. Dit is informatie die door de donor in het zogenaamde donorpaspoort is ingevuld. Het gaat bijvoorbeeld om uiterlijke kenmerken, hobby's of werk. Ouders kunnen deze informatie al vanaf de geboorte van het kind opvragen. Als donorkinderen 16 jaar of ouder zijn kunnen zij een verzoek indienen voor verstrekking van de persoonsidentificerende gegevens van de donor: naam, geboortedatum en woonplaats.

Uit de tweede wetsevaluatie van de Wdkb¹ volgde de aanbeveling om de ervaringen van donorkinderen met de huidige leeftijdsgrens te onderzoeken en de onderbouwing en verantwoording van de huidige grens te verkennen. Deze aanbeveling is opgevolgd door in opdracht van ZonMw onderzoek uit te voeren naar de best passende leeftijdsgrenzen voor het nemen van een beslissing over het ontvangen van de (persoonsidentificerende) gegevens van een eikel- of spermadonor en eventueel contact met de donor. Het rapport van dit onderzoek, «Zorgvuldigheid in de omgang met leeftijdsgrenzen in de Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting», is in 2023 gepubliceerd en gedeeld met uw Kamer.²

De onderzoekers geven in het rapport aan dat er moet worden gezien welke voorwaarden en zorgvuldigheidseisen moeten worden gesteld aan het verstrekken van persoonsidentificerende gegevens als de leeftijdsgrens van 16 jaar vervalt. Daarnaast roepen zij op tot nader onderzoek naar de behoeften van verschillende betrokkenen en de beste manier om een wetswijziging voor het vervallen van de leeftijdsgrens van 16 jaar te

¹ Kamerstukken II 2018/2019, 30 486, nr. 23.

² Kamerstukken II 2022/2023, 30 486, nr. 31.

implementeren. Ook is er volgens de onderzoekers nog onvoldoende inzicht in de implicaties van een dergelijke wetswijziging, zoals de rol van donor in het gezin of mate van begeleiding.

Uw Kamer heeft op 11 december jl. een tweeminutendebat gevoerd over bovengenoemd onderzoeksrapport. Ik heb tijdens het tweeminutendebat aangegeven eerst de behoeften en ervaringen van donorkinderen en andere betrokkenen beter in beeld te willen brengen alvorens ik een wetswijziging in gang zet. En dat ik hierover in gesprek ga met onderzoekers en veldpartijen om te bepalen wanneer een onderzoek het beste uitgevoerd kan worden en in welke vorm. Tijdens dit debat is de motie-Bevers (VVD) c.s. ingediend, die verzoekt «geen verdere stappen te zetten en de leeftijdsgrenzen in de wet niet aan te passen, totdat meer inzicht is verkregen in de ervaring en behoeften van donorkinderen, ouders, donoren en de betrokken gezinnen».³ Deze motie is 17 december jl. door uw Kamer aangenomen.

Het lid Paulusma (D66) heeft mij tijdens het debat verzocht om uw Kamer mee te nemen in het proces om tot een opzet te komen voor het vervolgonderzoek naar de leeftijdsgrenzen in de Wdkb. Hieronder schets ik de processtappen, waarmee ik tegemoet kom aan dit verzoek.

Het proces

De afgelopen weken heb ik benut om samen met ZonMw in kaart te brengen hoe en wanneer een onderzoek uitgevoerd kan worden. De komende maanden worden de volgende stappen gezet:

1. Bijeenkomst met onderzoekers

In samenwerking met ZonMw vindt voor de zomer een bijeenkomst plaats met onderzoekers. Onderzoekers met expertise op het terrein van complexe, gevoelige vraagstukken en kennis over de methodologische aanpak van dergelijk onderzoek worden hiervoor uitgenodigd. De bijeenkomst heeft als doel:

- Verder verkennen van de mogelijkheden voor het onderzoek en bespreken hoe en wanneer het onderzoek het beste uitgevoerd kan worden.
- Formuleren en toetsen van hoofdonderzoeksvragen:
- Op basis van de aanbevelingen uit het eerdere ZonMw-onderzoek en de motie-Bevers, zijn er nu twee hoofdonderzoeksvragen geformuleerd voor het vervolgonderzoek:
 1. Wat zijn de behoeftes en ervaringen van donorkinderen (verwekt na de inwerkingtreding van de Wdkb in juni 2004), ouders, donoren en betrokken gezinsleden ten aanzien van het laten vervallen van de leeftijdsgrens van 16 jaar?
 2. Wat is er nodig voor een zorgvuldige implementatie van het vervallen van de leeftijdsgrens van 16 jaar in de Wdkb, hoe onderzoek je dit, en welke implicaties heeft dit voor het veld en de betrokkenen?

Tijdens de bijeenkomst wordt nagegaan of deze vragen de kaders van het onderzoek goed weergeven; of de onderzoeksvragen moeten worden aangescherpt of dat er andere onderzoeksvragen geformuleerd dienen te worden.

2. Eventuele vervolgbijeenkomst

Afhankelijk van de uitkomsten van de eerste bijeenkomst met onderzoekers kan er een vervolgbijeenkomst nodig zijn om details verder uit te werken.

3. Ontwikkelen van een plan voor een subsidieoproep

³ Kamerstukken II 2024/2025, 30 486, nr. 36.

Met de resultaten van de bijeenkomst(en) wordt, in samenwerking met ZonMw, een plan opgesteld voor een subsidieoproep.

Met deze stappen wil ik tot een goed kader komen voor het vervolgonderzoek, waarin zowel de inhoudelijke als praktische aspecten van voor het vervallen van de leeftijdsgrens van 16 jaar, zorgvuldig in kaart worden gebracht. De concrete plannen voor vervolgonderzoek zal ik naar verwachting aan het einde van dit jaar met uw Kamer delen.

Ik hoop u op deze manier voldoende te hebben geïnformeerd over het proces.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
V.P.G. Karremans